

De Relatie Tussen Ouderlijke Regels Omtrent Daten en Seks, Ouderlijke Attitude en de Impliciete Stereotypen van Adolescenten over de Seksuele Dubbele Standaard

Studenten: Tjitske Vellenga (6553583) en Else ter Welle (6548814)

Docent: J. Endendijk

Universiteit Utrecht, Pre-master Clinical Child Family and Education Studies

Datum: 23-06-2019

Thesis Pedagogische Wetenschappen; 200600042

Abstract

Objective. The aim of this study was to examine the relation between parental rules about sex and dating and parental attitude about the sexual double standard (SDS) on the implicit SDS stereotypes of Dutch adolescent's. Also it was examined whether these associations were different for boys and girls. **Method.** Dutch adolescents ($n = 259$), aged 16 to 18, filled out an online survey. To assess parental rules, questions about sex and dating restriction were asked. The 'Scale for the Assessment of Sexual Standards among Youth' (SASSY) was used to assess parental attitudes about the SDS. Implicit stereotype SDS cognitions were assessed with the Implicit Association Test (IAT). **Results.** Hierarchical multiple regression analyses showed that there was no significant association between both parental rules and parental attitude with the implicit SDS stereotypes, for both boys and girls. There was also no significant difference between boys and girls in SDS stereotypes. **Conclusion.** Parental rules and parental attitude have no significant association with implicit SDS stereotypes, also there was no gender difference. A possible explanation for this could be that the online survey was self-report, instead of parental report, so the results might not be a valid measurement for parental constructs. The online survey was also short in questions, which doubts the construct validity. Therefore, further research is recommended.

Keywords: parental rules, parental attitude, sexual double standard, gender

Inhoudsopgave

	pagina:
Abstract	1
Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Methode	6
Resultaten	8
Discussie	11
Literatuurlijst	14

De Relatie Tussen Ouderlijke Regels Omtrent Daten en Seks, Ouderlijke Attitude en de Impliciete Stereotypen van Adolescenten over de Seksuele Dubbele Standaard

Gedurende de adolescentie ontwikkelt het kind zich op verschillende gebieden, ook op seksueel gebied (World Health Organization, 2007; Wicks-Nelson & Israel, 2016). Echter zijn er sekseverschillen ten aanzien van de geaccepteerde seksuele gedragingen (Bearinger, Sieving, Ferguson, & Sharma, 2007), ook wel bekend als de seksuele dubbele standaard (SDS). De SDS wordt gedefinieerd als de verschillende verwachtingen en evaluatie van het seksuele gedrag van jongens en meisjes (Emmerink, Vanweesenbeeck, Van den Eijnden, & ter Bogt, 2016; Zaikman & Marks, 2017). De SDS bestaat uit impliciete en expliciete stereotypen. In deze studie wordt er gefocust op de impliciete SDS stereotypen. De impliciete SDS stereotypen werken buiten het bewustzijn. Daarom zijn de impliciete SDS stereotypen een betere voorspeller voor het gedrag van de adolescent (Gawronski & Bodenhausen, 2006).

Stereotypen over de SDS bevinden zich op een schaal van traditioneel tot omgekeerd, met daar tussenin het egalitaire SDS beeld. Binnen de Westerse cultuur betreft de traditionele SDS de verwachting dat jongens seksueel actief zijn, dominant en initiatief nemen rondom seksuele activiteiten, terwijl van meisjes wordt verwacht dat ze seksueel reactief, onderdanig en passief zijn. Naast de traditionele SDS kunnen mensen ook een omgekeerd of egalitaire SDS hebben. Bij een omgekeerde SDS zijn de verwachtingen dat meisjes seksueel actief en dominant zijn en dat jongens seksueel passief en onderdanig zijn. Tussen de traditionele SDS en de omgekeerde SDS, zit de egalitaire SDS stereotypen. Hierbij zijn de verwachtingen en evaluaties rondom het seksuele gedrag van jongens en meisjes gelijk. Traditionele SDS stereotypen kunnen schadelijk zijn voor de seksuele gezondheid van de jongeren, deze kunnen leiden tot seksueel risicogedrag (Bermudez, Castro, Gude, & Buena-Casal, 2010), seksuele dwang, seksueel geweld (Shen, Chiu, & Gao, 2012) en maatschappelijke problemen zoals homofobie, seksisme en genderongelijkheid (Zaikman & Marks, 2014; Zaikman, Marks, Young, & Zeiber, 2016). Vanwege deze negatieve gevolgen is het van belang om onderzoek te doen naar de onderliggende factoren die bijdragen aan de SDS van adolescenten. Deze kennis is essentieel voor het ontwikkelen van interventies, bijvoorbeeld van seksuele voorlichting, om de negatieve gevolgen te verminderen of te voorkomen. Hieruit voortvloeiend richt deze studie zich op ouderlijke regels omtrent daten en seks, ouderlijke attitude en gender van de adolescent in relatie tot SDS stereotypen van adolescenten.

Bij de ontwikkeling van adolescenten spelen ouders een duidelijke rol (World Health Organization, 2007; Wicks-Nelson & Israel, 2016; Rodgers, 1999; Wight, Williamson, & Henderson, 2006; Bronfenbrenner, 1979). Volgens de sociale leertheorie kan gesteld worden

dat ouderlijke regels omtrent daten en seks, bijvoorbeeld het wel of niet mogen blijven slapen bij iemand die de ouders niet kennen, en de impliciete SDS stereotypen met elkaar samenhangen. Ouders kunnen als ‘model/voorbeeld’ fungeren en hun gedrag, attitude en regels overbrengen aan de adolescent rondom de SDS. Zo kan de adolescent de ouder imiteren en kan de ouder gedragingen versterken of bestraffen (Bandura, 1977). Door de regels die ouders stellen over de SDS geven ze een boodschap mee aan de adolescent over wat gepast seksueel gedrag is voor jongens en voor meisjes (McCabe & Ricciardelli, 2003; Karazsia, Van Dulmen, Wong, & Crowther, 2013). Dit model wordt bij adolescenten, volgens de gender schema theorie, geïnternaliseerd in hun stereotypen over de SDS (Bem, 1981). Diverse studies tonen aan dat ouders van invloed zijn op het seksuele gedrag van hun kinderen met betrekking tot aantal seks partners, seks, samenleven en huwelijk (Cheshire, Kaestel & Miyazaki, 2019; Axinn & Thornton, 1993; Barber, 2000).

De attitude van ouders is de houding en denkwijze die zij aannemen richting seksueel gedrag. Ouders met een traditionele SDS attitude zijn meer veroordelend richting seksueel gedrag van jongens en meisjes wat niet past bij hun gender rol dan ouders met een egalitaire SDS attitude. De genderschema theorie suggereert dat de attitude van ouders samenhangt met de impliciete SDS stereotypen van kinderen. Kinderen ontwikkelen stereotypen over gender op basis van de ervaringen die zij opdoen omtrent gender in hun omgeving. Wanneer ouders traditionele ideeën hebben over gender, zullen hun kinderen deze traditionele ideeën internaliseren in hun gender schema's (Endendijk et al., 2013; Bussey & Bandura, 2004; Fagot & Leinbach, 1995). Diverse studies tonen aan dat meer traditionele genderstereotypen in ouders inderdaad gerelateerd zijn aan meer traditionele genderstereotypen in kinderen (Tenenbaum & Leaper, 2002). Zo laat onderzoek zien dat ondanks dat ouders algemene gender stereotype afwijzen, zij onbewust hun impliciete stereotype door geven aan kinderen via opvoeding (Freeman, 2007). Daarnaast laat onderzoek zien dat de attitude van ouders samenhangt met de seksuele attitude van de adolescent, maar het is nog onduidelijk of specifiek de SDS attitudes van de ouders samenhangen met de SDS stereotypen van de adolescent (Emmerink, Van Wesenbeeck, van der Eijnden, & ter Bogt, 2016).

Daarnaast zou gender van de adolescent mogelijk ook een directe rol kunnen spelen in de ontwikkeling van de SDS stereotypen van de adolescenten. Traditionele SDS stereotypen zijn voordeliger voor jongens dan voor meisjes (Sprecher, Treger, & Sakaluk, 2013). Jongens profiteren het meest van de traditionele SDS, omdat seks voor hen vermoedelijk de sociale status verhoogt (Meston & Buss, 2007). Jongens worden als krachtig gezien. Terwijl meisjes als onderdanig en zwak worden gezien (Meston & Buss, 2007). Jongens onderschrijven dus

mogelijk meer de traditionele SDS dan meisjes (Rudman, Fetterolf & Sanchez, 2013).

Naast het feit dat ouderlijke regels omtrent daten en seks, ouderlijke attitude en gender van de adolescent apart van elkaar een mogelijke rol kunnen spelen op de impliciete SDS stereotypen van de adolescent, is er mogelijk ook een gecombineerde rol. Veel ouderlijke regels omtrent daten en seks hangt samen met afwachtend en passief seksueel gedrag van de adolescenten (Axinn & Thornton, 1993; Barber, 2000). Echter is het nog onduidelijk wat de invloed van ouderlijke regels omtrent daten en seks is op de SDS stereotypen van jongens en van meisjes. Er wordt wel verwacht dat meisjes met strenge ouderlijke regels over daten en seks de boodschap krijgen dat meisjes seksueel passief moeten zijn. Dit is waarschijnlijk gerelateerd aan meer traditionele SDS stereotypen. Terwijl voor jongens met strenge ouderlijke regels over daten en seks de boodschap krijgen dat jongens seksueel passief moeten zijn. Dit is waarschijnlijk gerelateerd aan een minder traditionele SDS stereotypen en gerelateerd aan een omgekeerde SDS stereotypen (Axinn & Thornton, 1993; Barber, 2000).

Er wordt tevens verwacht dat gender als moderator zal functioneren in de relatie tussen de attitude van ouders richting de SDS en de impliciete SDS stereotypen van adolescenten, waarbij de relatie voor meisjes sterker zal zijn. Onderzoek toont namelijk aan dat een sterk gender stereotype bij moeder een positieve samenhang heeft met sterke gender stereotypen bij de dochter. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat meisjes met hun moeder meer hebben over seksuele onderwerpen dan jongens, waardoor zij ook meer beïnvloedbaar zouden kunnen zijn (Endendijk et al, 2013).

Samenvattend richt deze studie zich op de centrale onderzoeksvraag: 'Is er een relatie tussen ouderlijke regels omtrent daten en seks, ouderlijke attitude over de SDS en de impliciete SDS stereotypen van een adolescenten, en zijn deze relaties anders voor jongens dan voor meisjes?'. Allereerst wordt er verwacht dat jongens meer traditionele impliciete SDS stereotypen vertonen dan meisjes. Ten tweede wordt er verwacht dat veel ouderlijke regels omtrent daten en seks gerelateerd is aan meer impliciete traditionele SDS stereotypen. Ten derde wordt er verwacht dat een hoge mate van traditionele ouderlijke SDS attitude gerelateerd zijn aan meer impliciete traditionele SDS stereotypen van de adolescent. Ten vierde wordt verwacht dat bij meisjes strenge regels omtrent daten en seks gerelateerd zijn aan meer traditionele SDS stereotypen, terwijl dit voor jongens gerelateerd is aan minder traditionele SDS stereotypen (Axinn & Thornton, 1993; Barber, 2000). Tot slot wordt verwacht dat de relatie tussen traditionele ouderlijke attitude en de traditionele SDS stereotypen in adolescenten sterker is voor meisjes dan voor jongens.

Methode

Participanten

Er is gebruik gemaakt van een gemak steekproef. Hierbij is gebruik gemaakt van verschillende bachelor- en masterstudenten Orthopedagogiek aan de Universiteit van Utrecht. Deze studenten hebben binnen hun eigen netwerk participanten geworven door middel van het vragen van scholen. Deze werving is gedaan voor onderzoek van de Universiteit van Utrecht naar de SDS. Vanuit deze werving is er een steekproef getrokken. De gemak steekproef is getrokken uit de populatie Nederlandse adolescenten tussen de 16 en 18 jaar oud ($M = 16.88$, $SD = .778$). De steekproef bestond uit 259 adolescenten, waarvan 137 meisjes en 122 jongens. De verschillende etnische achtergronden waren verdeeld in Nederlands (77.6%), Marokkaans (1.2%), Turks (4.2%), Surinaams (4.2%), Aziatisch (2.3%), Indonesisch (4.2%) en anders (6.2%). Het opleidingsniveau van de steekproef was verdeeld in, 8.1% mavo, 43.6% havo, 39.8% vwo/atheneum en 8.5% gymnasium. Van de 259 participanten was 33.6% van de adolescenten seksueel actief (strelen tot geslachtsgemeenschap). Daarnaast ervaarde 59% van de participanten seksuele en romantische gevoelens richting vrouwen en 49.5% richting mannen.

Procedure

Door middel van een informatiebrief zijn verschillende middelbare scholen benaderd om deel te nemen aan dit onderzoek. Bij de deelnemende middelbare scholen is er aan de adolescenten toestemming gevraagd om een online vragenlijst af te nemen doormiddel van een informatie flyer. De online vragenlijst is eenmalig, anoniem in het klaslokaal onder begeleiding van de onderzoeker afgenomen. Deze vragenlijst is vrijwillig afgenomen en de participanten ontvingen geen beloning. Naast de onderzoeker was ook de eigen docent aanwezig tijdens de afname van de online vragenlijst. Vanwege de leeftijd van de participanten was toestemming van de adolescenten toereikend genoeg om deel te mogen nemen aan het onderzoek. Toestemming van de adolescent werd gevraagd doormiddel van een informed consent. Dit werd gedaan door middel van de eerste vraag in de online vragenlijst. Het invullen van de online vragenlijst heeft ongeveer 30 minuten gekost.

Meetinstrumenten

Impliciete SDS stereotypen. Dit onderzoek heeft zich gericht op de impliciete SDS stereotypen. Dit is het referentie kader waaruit een persoon handelt en denkt over wat mannelijke en vrouwelijk seksueel gedrag is. Doormiddel van de IAT zijn de impliciete SDS stereotypen getoetst (Sakaluk & Milhausen, 2012). De IAT meet automatische associaties

tussen een seksueel actief of seksueel passief concept, en de naam van een jongen of een meisje. De taak bestond uit congruente en incongruente blokken. Bij het congruente blok werd de adolescent gevraagd om seksueel actieve concepten met jongensnamen te categoriseren en seksueel passieve concepten met meisjesnamen te categoriseren. Het incongruente blok vroeg de adolescent om seksueel passieve concepten met jongensnamen te categoriseren en seksueel actieve concepten met meisjesnamen te categoriseren. De volgorde van de blokken congruent en incongruent waren willekeurig bij elke participant. De score van de IAT is gemeten op basis van het gemiddelde in reactietijd en het aantal fouten in de verschillende blokken. Een positieve score op de IAT en een traditioneel impliciet SDS stereotype, duidde op een makkelijke en snelle associatie door de participant tussen meisjesnamen met seksueel passieve concepten en jongensnamen met seksueel actieve concepten. Bij negatieve scores op de IAT en een omgekeerde impliciete SDS stereotype, werden meisjesnamen met seksueel actieve concepten geassocieerd en jongensnamen met seksueel passieve concepten geassocieerd. Bij een score van 0 op de IAT en een egalitaire SDS stereotype, was er geen eenduidige associatie tussen seksueel actieve/passieve concepten en jongens/meisjesnamen. Uit onderzoek blijkt dat de IAT een betrouwbaar meetinstrument is (Greenwald, Nosek, & Banaji, 2003).

Ouderlijke regels. De ouderlijke regels omtrent daten en seks werden door middel van de subschaal ‘Seks and dating restrictions’ gescoord (Liu, Mumford, & Taylor, 2016). Deze subschaal over seks en daten bestond uit drie items die gescoord werden met (1) ‘nee’ en (2) ‘ja’. Een voorbeeld item van deze subschaal was ‘*Mag je van je ouders op date met iemand die zij niet kennen?*’. Van de items werd de somscore genomen, waarbij hoe hoger de score stond voor hoe meer ouderlijke regels omtrent daten en seks. De subschaal over seks en daten had binnen de dataset een twijfelachtige betrouwbaarheid ($\alpha = .602$).

Ouderlijke attitude over de SDS. Om de ervaren traditionele ouderlijke attitude omtrent SDS te toetsen is een aangepaste versie van de ‘Scale for the Assessment of Sexual Standards among Youth’ (SASSY) afgenomen (Emmerink et al., 2017). De vragenlijst bestond uit acht items. Een voorbeeld item luidde als volgt; ‘*Mijn ouders vinden dat meisjes zich op het gebied van seks terughoudender moeten gedragen dan jongens.*’. De acht items werden gescoord op een zespunts-Likertschaal; (1) ‘helemaal niet waar’, (2) ‘niet waar’, (3) ‘beetje niet waar’, (4) ‘beetje waar’, (5) ‘waar’, (6) ‘helemaal waar’. Van de totaalscore werd het gemiddelde genomen, waarbij een hogere score een hoge ervaren traditionele ouderlijke attitude omtrent SDS liet zien. In deze studie blijkt de cronbach’s alpha voor deze vragenlijst $\alpha = ,871$ te zijn, wat duidt op een goede interne consistentie.

Analyses

De data werd geanalyseerd doormiddel van het online programma IBM SPSS Statistics (versie 22.0). Met een hiërarchische multi-pele regressieanalyse werd er gekeken of er een relatie was tussen traditionele ouderlijke attitude omtrent de SDS en ouderlijke regels omtrent daten en seks en de impliciete SDS stereotypen van de adolescent. Voor ouderlijke regels en ouderlijke attitude werd een aparte analyse uitgevoerd. In stap 1 van de regressie werd gekeken naar de aparte samenhang van ouderlijke regels of ouderlijke attitude en gender op de impliciete SDS stereotypen. In stap twee van de regressie werd daar de interactieterm tussen ouderlijke attitude of regels in interactie met gender aan toegevoegd.

Resultaten

Beschrijvende Statistieken en Data-inspectie

Om de multi-pele hiërarchische regressie analyse uit te voeren, moest er aan verschillende assumpties worden voldaan. Aan de assumptie normaliteit werd voor de variabele ouderlijke regels, ouderlijke attitude, de impliciete SDS stereotypen en gender, niet voldaan. In de scatterplot was er één univariate uitbijter te zien voor de impliciete SDS stereotypen. Om de dataset zo volledig mogelijk te houden en de univariate uitbijter niet te veel invloed te laten hebben is deze uitbijter gewinsorized. Aan de assumpties lineariteit, homoscedasticiteit en de bivariate uitbijters is voldaan. Aan de assumptie van multicollineariteit voor ouderlijke regels is niet voldaan ($VIF = 10.149$). Voor ouderlijke attitude is er wel voldaan aan de assumptie multicollineariteit ($VIF = 9.683$).

In tabel 1 zijn de beschrijvende statistieken te zien. Hier wordt het gemiddelde (M), standaarddeviaties (SD) en de Pearson correlatiecoëfficiënten voor jongens en meisjes weergegeven voor ouderlijke regels, ouderlijke attitude en de impliciete SDS stereotypen. Een onafhankelijke t-toets liet zien dat er geen significant verschil was tussen jongens en meisjes in impliciete SDS stereotypen, $t(247.086) = -1.189$, $p = .236$, two tailed. Daarnaast liet de onafhankelijke t-toets voor ouderlijke regels zien dat er een significant verschil was tussen jongens en meisjes, $t(228.365) = 5.176$, $p = .000$, two tailed. Voor ouderlijke attitude was de onafhankelijke t-toets niet significant, $t(252.589) = 0.028$, $p = .978$, two tailed. De lineaire relatie tussen de impliciete SDS stereotypen, de ouderlijke regels en ouderlijke attitude is gemeten met een bivariate Pearson's correlatie coëfficiënt. Er is geen significante samenhang gevonden tussen de impliciete SDS stereotype, ouderlijke regels en ouderlijke attitude voor jongens en meisjes.

Tabel 1. Beschrijvende statistieken: Gemiddelde, Standaarddeviaties en Pearsons correlatiecoëfficiënten voor de impliciete SDS stereotypen, ouderlijke regels en ouderlijke attitude ($N=259$).

	1	2	3	$M (SD)$	$M (SD)$ meisjes	$M (SD)$ jongens	Range
Impliciete SDS stereotypen	-	.017	.61	.139 (0.356)	.114 (0.347)	.167 (0.366)	0 – 3
Ouderlijke regels	.047	-	.23	.000 (0.809)	.228 (0.921)	-.257 (0.561)	-1.3 – 1.3
Ouderlijke attitude	-.029	.65	-	.000 (0.940)	.002 (0.934)	.001 (0.949)	1 – 2

Noot. M = gemiddelde, SD = standaarddeviatie, * $p < .05$, ** $p < .001$, de Pearsons correlatiecoëfficiënten voor de impliciete SDS stereotypen, ouderlijke regels en ouderlijke attitude zijn boven de diagonaal weergegeven voor meisjes en onder de diagonaal voor jongens.

Moderatie van de Relatie Tussen Ouderlijke Regels, Ouderlijke Attitude en de Impliciete SDS Stereotypen Door Gender

In tabel 2 worden de statistieken, de ongestandaardiseerde coëfficiënten (B), de ongestandaardiseerde standaardfouten (SE) en de gestandaardiseerde regressiecoëfficiënten (β), uit de hiërarchische multipelle regressieanalyse weergegeven apart voor ouderlijke regels en voor ouderlijke attitude.

Voor de regressie met betrekking tot ouderlijke regels bleek in de eerste stap dat ouderlijke regels en gender 0.7% van de variantie in de impliciete SDS stereotypen verklaard, $R^2 = .007$, $F(2,254) = 0.863$, $p > .05$. De verklaarde variantie is niet significant, ook de relatie tussen ouderlijke regels en de impliciete SDS stereotypen is niet significant. Met betrekking tot de regressie van ouderlijke attitude, bleken ouderlijke attitude en gender 0.6% van de variantie in impliciete SDS stereotypen te verklaren, $R^2 = .06$, $F(2,254) = 0.746$, $p > .05$. De verklaarde variantie is niet significant, ook de relatie tussen ouderlijke attitude en de impliciete SDS stereotypen is niet significant. De voorspelling was dat een hoge mate van ouderlijke regels gerelateerd was aan meer traditionele impliciete SDS stereotypen. Eveneens was de voorspelling dat een traditionele ouderlijke SDS attitude gerelateerd was aan traditionele impliciete SDS stereotypen bij adolescenten. De resultaten sluiten niet bij deze voorspelling aan.

Daarnaast is in het regressiemodel voor ouderlijke regels, ouderlijke attitude en gender geen significante voorspeller voor de impliciete SDS stereotypen gevonden. Er werd verwacht dat jongens meer traditionele impliciete SDS stereotypen hebben dan meisjes. De resultaten sluiten niet bij deze voorspelling aan.

In de tweede stap werd de interactieterm tussen ouderlijke regels en gender en de interactieterm tussen ouderlijke attitude en gender toegevoegd. Met betrekking tot de regressie van ouderlijke regels, leidde de interactieterm niet tot een significante toename in de verklaarde variantie van de impliciete SDS stereotypen, $F(3, 254) = 0.577, p > .05$. Bij de regressie van ouderlijke attitude, is er ook geen significante toename in verklaarde variantie van de impliciete SDS stereotypen door de toevoeging van de interactieterm, $F(3,254) = 0.661, p > .05$. Dit betekent dat er geen significante samenhang is tussen ouderlijke regels en ouderlijke attitude op de impliciete SDS stereotype, voor jongens of voor meisjes. Er werd verwacht dat meisjes met strenge regels omtrent daten en seks gerelateerd zijn aan meer traditionele SDS stereotypen, terwijl dit voor jongens gerelateerd is aan minder traditionele SDS stereotypen. Daarnaast werd er verwacht dat de impliciete SDS stereotypen van meisjes meer beïnvloedbaar waren dan die van jongens door de attitude van ouders. De resultaten sluiten niet bij de verwachtingen aan.

Tabel 2. Multipele hiërarchische regressieanalyse: ouderlijke regels of ouderlijke attitude en gender als voorspeller voor de impliciete SDS stereotypen.

	Impliciete SDS stereotypen					Impliciete SDS stereotypen			
	<i>B</i>	<i>SE</i>	β	<i>R</i> ²		<i>B</i>	<i>SE</i>	β	<i>R</i> ²
Blok 1				.007	Blok 1				.006
Gender	.061	.047	.085		Gender	.053	.045	.075	
Ouderlijke regels	.016	.029	.037		Ouderlijke attitude	.007	.024	.017	
Blok 2				.007	Blok 2				.008
Gender	.060	.048	.084		Gender	.053	.045	.075	
Ouderlijke regels	.025	.090	.056		Ouderlijke attitude	.057	.076	.148	
Interactieterm	-.007	.067	-.021		Interactieterm	-.034	.049	-.138	
ΔR^2				.00	ΔR^2				.002

Noot. * $p < .05$, ** $p < .001$

Discussie

Er is onderzoek gedaan naar de relatie tussen ouderlijke regels en attitude over de SDS en de impliciete SDS stereotypen van adolescenten. Er is hierbij ook gekeken of deze relatie verschillend was voor jongens en voor meisjes. Na aanleiding van dit onderzoek kan er geconcludeerd worden dat er geen significante relatie is tussen ouderlijke regels en attitude over de SDS en de impliciete SDS stereotypen van adolescenten, dit voor zowel jongens als voor meisjes. Daarnaast is er geen significant verschil gevonden in sekse op de impliciete SDS stereotypen.

Allereerst werd er verwacht dat er een relatie was tussen de gender en de impliciete SDS stereotypen. Omdat jongens profiteren van de traditionele SDS en dit vermoedelijk de sociale status verhoogd, was de verwachting dat jongens meer traditionele impliciete SDS stereotypen onderschrijven dan meisjes (Rudman, Fetterolf & Sanchez, 2013). Dit onderzoek laat geen significant verschil zien tussen jongens en meisjes in de impliciete SDS stereotypen. Het uitblijven van een significantie relatie is mogelijk toe te wijden aan de relatief kleine gender verschillen in Nederland. De Gender Gap Index laat zien dat Nederland met een ranking van 27 hoog scoort en dat Nederland progressie maakt in het kleiner maken van de gender verschillen (World Economic Forum, 2014). Daarnaast zou een mogelijke verklaring voor het uitblijven van een sekse verschil kunnen zijn dat Nederland een gender egalitaire samenleving heeft. De traditionele genderstereotypen worden door zowel mannen als vrouwen niet sterk nageleefd. Ook dit betekent dat er weinig verschil is tussen gender in Nederland (Meuleman & Wittenberg, 2015).

De tweede verwachting was dat een hoge mate van ouderlijke regels omtrent seks en daten gerelateerd zou zijn aan een traditionele impliciete SDS stereotypen. De sociale leertheorie stelt dat ouders als model/voorbeeld fungeren voor de SDS middels hun gedrag, attitude en regels over seks (Bandura, 1977). Uit huidig onderzoek is gebleken dat ouderlijke regels geen significante samenhang hebben met de traditionele impliciete SDS stereotypen bij adolescenten. Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat niet alleen de gestelde regels een rol spelen, maar ook het consequent naleven en monitoren van deze regels door ouders van groot belang is.

Als derde werd er verwacht dat een traditionele ouderlijke attitude gerelateerd was aan traditionele impliciete SDS stereotypen bij adolescenten. De genderschema theorie stelt namelijk dat kinderen stereotypen over gender ontwikkelen op basis van de ervaringen die zij opdoen omtrent gender in hun omgeving (Endendijk et al., 2013; Bussey & Bandura, 2004;

Fagot & Leinbach, 1995). In dit onderzoek blijkt dat er geen relatie is tussen een traditionele ouderlijke attitude en de traditionele impliciete SDS stereotypen. Een mogelijke verklaring voor dit resultaat zou kunnen zijn dat de invloed van de ouders afneemt tijdens de adolescentie en de invloed van leeftijdsgenoten toeneemt (Berndt, 1979). Ouderlijke attitude speelt een minder grote rol in het leven van de adolescent. Tot slot zou een verklaring voor de resultaten, op ouderlijke regels en ouderlijke attitude ten opzichte van de impliciete SDS stereotypen, kunnen zijn dat de vragenlijsten over ouderlijke regels en ouderlijke attitude als zelfrapportage afgenomen zijn bij de adolescent. Dit geeft mogelijk geen goede weergave over de daadwerkelijke regels die ouders stellen over daten en seks en over de SDS attitude van ouders.

Als vierde werd er verwacht dat bij meisjes strenge regels omtrent daten en seks gerelateerd zou zijn aan meer traditionele SDS stereotypen, terwijl dit voor jongens gerelateerd zou zijn aan minder traditionele SDS stereotypen (Axinn & Thornton, 1993; Barber, 2000). De resultaten laten zien dat er geen significant verschil is voor jongens of voor meisjes op de impliciete SDS stereotypen bij het krijgen van ouderlijke regels. Dit resultaat sluit dus niet aan bij de verwachting. Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat het construct ouderlijke regels omtrent daten en seks uit drie items bestond. Dit is mogelijk niet representatief voor het gehele construct ouderlijke regels.

Tot slot werd er verwacht dat de impliciete SDS stereotypen van meisjes meer beïnvloedbaar waren door ouderlijke attitude dan die van jongens. Vanuit eerder onderzoek werd een sterker gender stereotype bij moeder gerelateerd aan een sterker gender stereotype bij dochters (Endendijk et al, 2013). De resultaten uit het huidige onderzoek sluiten niet aan bij deze verwachting. Dit zou mogelijk verklaard kunnen worden omdat de gebruikte literatuur voor dit onderzoek grotendeels gaat over moeders met jongere kinderen. In deze studie is er onderzoek gedaan naar de attitude van zowel beide ouders. Mogelijk geldt de moderatie alleen voor moeders met jongere kinderen en neemt deze af tijdens de adolescentie.

Er zijn verschillende beperkingen te benoemen binnen dit onderzoek. Om te beginnen is er een correlatieel onderzoek uitgevoerd. Er kan dus geen uitspraak gedaan over de oorzaak-gevolg relatie tussen ouderlijke regels, ouderlijke attitude en de impliciete SDS stereotypen. Daarnaast was er weinig diversiteit in opleidingsniveau van de participanten. De verhouding tussen lager en hoger opgeleide participanten was niet in balans, waarbij er weinig participanten het opleidingsniveau mavo volgden (8,1%). Voor vervolgonderzoek wordt allereerst aangeraden om participanten met het opleidingsniveau mavo aan de dataset toe te voegen. Op deze manier is de dataset meer representatief voor de Nederlandse adolescenten.

Daarnaast wordt er aanbevolen om de ouders zelf te bevragen naar de regels die zij stellen omtrent daten en seks en de attitude die zij aannemen ten opzichte van de SDS. Als laatste wordt er aanbevolen voor vervolg onderzoek om de regels omtrent daten en seks en de attitude van vaders en moeders apart van elkaar te bekijken. Dit om te kijken of ouders van elkaar verschillen in het stellen van regels of de attitude die ze aannemen. Daarnaast kan er gekeken worden of één van de ouders mogelijk meer invloed heeft op de impliciete SDS stereotypen dan de ander.

Aanbevelingen voor de praktijk zijn om zowel ouders als leeftijdgenoten te betrekken bij interventies zoals bijvoorbeeld seksuele voorlichting. Ondanks dat er geen significant verschil is gevonden voor de ouderlijke regels en ouderlijke attitude, wordt er verwacht dat ouders een steunde rol kunnen hebben binnen interventies gericht op de SDS (Moretti & Peled, 2004). Leeftijdsgenoten kunnen wellicht een belangrijke rol spelen in de seksuele ontwikkeling van adolescenten (Berndt, 1979). Echter moet hier nader onderzoek naar gedaan worden. Tot slot wordt er aanbevolen om de interventie aan jongens en meisjes gemixt aan te bieden. Dit om het feit dat jongens en meisjes niet significant van elkaar verschillen kijkend naar de impliciete SDS stereotypen. De Gender Gap Index geeft aan dat er steeds minder gender verschillen zijn binnen de Nederlandse bevolking (World Economic Forum, 2014).

Literatuurlijst

- Axinn, W. G., & Thornton, A. (1993). Mothers, children, and cohabitation: The intergenerational effects of attitudes and behaviour. *American Sociological Review*, 58 (2), 233-246. doi: 10.2307/2095968
- Axinn, W. G., Young-DeMarco, L., & Caponi, M. R. (2011). Gender double standards in parenting attitudes. *Social Science Research*, 40 (2), 417-432.
<https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2010.08.010>
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Barber, J. S. (2000). Intergenerational influences on the entry into parenthood: Mothers' preferences for family and nonfamily behaviour. *Social Forces*, 79, 319-348.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1093/sf/79.1.319>
- Bearinger, L. H., Sieving, R. E., Ferguson, J., & Sharma, V. (2007). Global perspectives on the sexual and reproductive health of adolescents: patterns, prevention, and potential. *The Lancet*, 369, 1220-1231. doi:10.1016/S0140-6736(07)60367-5
- Bem, S. L. (1981). Gender schema theory: A cognitive account of sex typing. *Psychological review*, 88(4), 354. doi:10.1037/0033-295X.88.4.354
- Bermudez, M., Castro, A., Gude, F., Buela-Casal, G. (2010). Relationship power in the couple and sexual double standard as predictors of the risk of sexually transmitted infections and HIV: Multicultural and gender differences. *Current HIV Research*, 8, 172-178.
doi: 10.2174/157016210790442669
- Berndt, T. J. (1979). Developmental changes in conformity to peers and parents. *Developmental psychology*, 15(6), 608.
- Bussey, K., & Bandura, A. (2004). Social cognitive theory of gender development and functioning. In Eagly, A. H., Beall, A. E., & Sternberg, R. J. (Eds.), *The Psychology of Gender* (pp. 92 – 119). New York: Guildford Press.

- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Cheshire, E., Kaestle, C. E., & Miyazaki, Y. (2019). The influence of parent and parent-adolescent relationship characteristics on sexual trajectories into adulthood. *Archives of Sexual Behavior*, 1-18. <https://doi.org/10.1007/s10508-018-1380-7>
- Fagot, B. I., & Leinbach, M. D. (1995). Gender knowledge in egalitarian and traditional families. *Sex Roles*, 32, 513-526. doi:10.1007/BF01544186
- Freeman, N. K. (2007). Preschoolers' perceptions of gender appropriate toys and their parents' beliefs about genderized behaviors: Miscommunication, mixed messages, or hidden truths. *Early Childhood Education Journal*, 34, 357–366. doi:10.1007/ s10643 006-0123-x.
- Emmerink, P. M., Vanwesenbeeck, I., van den Eijnden, R. J., & ter Bogt, T. F. (2016). Psychosexual correlates of sexual double standard endorsement in adolescent sexuality. *The Journal of Sex Research*, 53, 286-297. doi: 10.1080/00224499.2015.1030720
- Endendijk, J. J., Groeneveld, M. G., van Berkel, S. R., Hallers-Haalboom, E. T., Mesman, J., & Bakermans-Kranenburg, M. J. (2013). Gender stereotypes in the family context: Mothers, fathers, and siblings. *Sex Roles*, 68(9-10), 577-590.
- Gawronski, B., & Bodenhausen, G. V. (2006). Associative and propositional processes in evaluation: an integrative review of implicit and explicit attitude change. *Psychological Bulletin*, 132, 692-731. doi: 10.1037/0033-2909.132.5.692
- Greenwald, A. G., Nosek, B. A., & Banaji, M. R. (2003). Understanding and using the implicit association test: I. An improved scoring algorithm. *Journal of personality and social psychology*, 85(2), 197.

- Karazsia, B. T., Van Dulmen, M. H., Wong, K., & Crowther, J. H. (2013). Thinking metatheoretically about the role of internalization in the development of body dissatisfaction and body change behaviours. *Body Image, 10*, 433-441. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2013.06.005>
- Laan, E., Van Stegeren, A., Scholte, S., & Van Lunsen, R. (2007). Genderverschillen en – overeenkomsten in de seksuele respons. *Tijdschrift voor Seksuologie, 31*, 113-118.
- Lui, B. G., Mumford, E. A., & Taylor, W. (2016). Parenting profiles and adolescent dating relationship abuse: Attitudes and experiences. *Journal of Youth Adolescence, 45*, 959-972. doi:10.1007/s10964-016-0448-8.
- McCabe, M. P., & Ricciardelli, L. A. (2003). Sociocultural influences on body image and body changes among adolescent boys and girls. *The Journal of Social Psychology, 143*, 5-26. doi: 10.1080/00224540309598428
- Meston, C. M., & Buss, D. M. (2007). Why humans have sex. *Archives of Sexual Behavior, 36*(4), 477-507. doi:10.1007/s10508-007-9175-2
- Meuleman, R., & Wittenberg, M (2015). Nederland in context: verschillen en overeenkomsten.
- Moretti, M. M., & Peled, M. (2004). Adolescent-parent attachment: Bonds that support healthy development. *Paediatrics & child health, 9*(8), 551-555.
- Papp, L. J., Hagerman, C., Gnoleba, M. A., Erchull, M.J., Liss, M., Miles-McLean, H., ... Robertson, C. M. (2015). Exploring perceptions of slut-shaming on Facebook: Evidence for a reverse sexual double standard. *Gender Issues, 32*, 57-76. doi: 10.1007/s12147-014-9133-y
- Rodgers, K. (1999). Parenting process related to sexual risk-taking behaviors of adolescent males and females. *Journal of Marriage and Family, 61*(1), 99-109. doi: 10.2307/353886

- Rudman, L. A., Fetterolf, J. C., & Sanchez, D. T. (2013). What motivates the sexual double standard? More support for male versus female control theory. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39(2), 250-263. <https://doi.org/10.1177/0146167212472375>
- Shen, A. C. T., Chiu, M. Y. L., & Gao, J. (2012). Predictors of dating violence among Chinese adolescents: The role of gender-role beliefs and justification of violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 27, 1066-1089. <https://doi.org/10.1177/0886260511424497>
- Sprecher, S., Treger, S., & Sakaluk, J. K. (2013). Premarital sexual standard and sociosexuality: gender, ethnicity, and cohort differences. *Archives of Sexual Behavior*, 42(8), 1395-1405. doi:10.1007/s10508-013-0145-6
- Tenenbaum, H. R., & Leaper, C. (2002). Are parents' gender schemas related to their children's gender-related cognitions? A metaanalysis. *Developmental Psychology*, 38, 615-630. doi:10.1037/0012-1649.38.4.615.
- Wicks-Nelson, R., & Israel, A. (2016). *Abnormal Child and Adolescent Psychology* (8e ed.). Harlow, Groot-Brittannië: Pearson Education.
- Wight, D., Williamson, L., & Henderson, M. (2006). Parental influences on young people's sexual behaviour: a longitudinal analysis. *Journal of Adolescence*, 29(4), 473-49. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2005.08.007>
- World Economic Forum. (2014). The global gender gap report. Geneva: World Economic Forum.
- World Health Organization (2007). Helping Parents in Developing Countries Improve Adolescents. Geneva: World Health Organization.
- Zaikman, Y., & Marks, M. J. (2014). Ambivalent sexism and the sexual double standard. *Sex Roles*, 71, 333-344. doi: 10.1007/s11199-014-0417-1

Zaikman, Y., & Marks, M. J. (2017). Promoting theory-based perspectives in sexual double standard research. *Sex Roles, 76*, 407-420. doi: 10.1007/s11199-016-0677-z

Zaikman, Y., Marks, M. J., Young, T. M., & Zeiber, J. A. (2016). Gender role violations and the sexual double standard. *Journal of Homosexuality, 63*, 1608-162. doi: 10.1080/00918369.2016.1158007